Stavanger Aftenblad

10. aargang. | Udkommer alle hverdage. Koster 1 krone 25 øre kvartalet; indenbys 50 øre maaneden. Opsigelse maa ske inden 1 maaned før kvartalets slutning. Expedition i Søregaden. | Mandag 6. oktober 1902. | Avertissementsprisen er 10 øre pr. korpuslinje, paa første og anden side 15 øre. — Sendt til Amerika 2 gange ugentlig kroner 15,00 aaret. Expedition i Søregaden. | Nr. 250.

Handelsskole.

For et begrænset Antal Herrer og Damer med Middelskoleexamen eller dertil svarende Kundskaber vil et Aftenkursus i dobb. Bogholderi, Handelsregning, Vexellære og Contorarbeide, til Uddannelse af dygtige Bogholdere, blive sat igang en af de nærmeste Dage.

Indmeldelser modtages og nærmere Meddelelser gives i Understøttelsesforeningens Lokale paa Bergeland Mandag Aften 5/10 Kl. 9 eller ved Henvendelse til

Birger Andreassen,
Udexamineret fra Chr.a Handelsgymnasium.

Prima figtet **Blomsterjord** a 15 Øre pr. Bolle hos **Johannes Nylund.**

Medlemsmøde
i Lokalet Onsdag. Optagelse af nyindmeldte Medlemmer.

Abonnementsliste
paa 6 Forestillinger af **Cohens & Salomons Selskab** er udlagt i Floors Boghandel.
Sædvanlige Billetpriser.

Homøopath H. E. Nærum
Musægaden 24 — Telefon 603.

Den religiøse samvittighed
og
det politiske vagthold.

I.

Dr. Georg Fasting, styrer av Holmestrands lærerskole, har udgit tre bøger: „Det hellige liv" (1895), „Om samvittigheden" (1898) og „Gjærende tanker" (1900). Angrebene paa dem har været mange og tildels nokſaa præſtlig-utækkelige. Med dette ord betegner jeg de herrers skrivemaade, som vandrer om iblant os med den evige sandhed i veſtelommen.

Præsterne paastaar, at dr. Georg Fasting skriver mod den hellige skrift og den lutherske bekjændelse. Dr. Fasting indrømmer, at han forkaster den theologi, som har været eneherskende inden det lutherske kirkesamfund, og som kaldes „bekjændelsen"; men han hævder, at han ikke paa ét eneste punkt skriver mod bibelen i dens lære om gudsforholdet.

Det er forsaavidt den samme strid, som nu føres mellem Heuch og Klavenæs, som den første hævder, at bekjændelsen i alle dens enkelthed skal være grundlaget for troen, og den andre benægter, at bekjændelsen længer kan være det for et moderne menneske. Men her er mere oppe, idet dr. Fasting tar frem av bibelen, punkt for punkt, det, som er avgjørende for gudsforholdet, og lægger en ny mening ind. Altsaa en fortolkning uden sideblik til bekjændelsen og dens vanlige bibeludlægging.

Jeg henviser til hans omtale av Jesus som forsoner, av Jesus som menneske og Gud, av Jesus den opstandne og av aanden. Hver del forekommer mig at være smaa mesterstykker av naturlig klargjørelse. Den ny mening i de gamle ord stemmer med det fineſte sjælelige skjøn, lige lydig mod ordene som mod den søgendes behov. Lad mig faa gi en prøve.

Hvorledes frælste Jesus sit folk? Ved at træde op imod synden, de levde i. Han kaldte menneskene tilbage til Gud, tilbage til godhed, renhed, barmhjærtighed. Tilbage fra hoffærdighed, til ydmyghed og bøn om syndernes forladelse (fariſæerne og tolderen), tilbage fra tilfredshed med udvortes retfkaffent liv til tro paa Guds naade (den fortabte søn). Han satte sit liv ind paa denne gjærning og offrede ogsaa virkelig livet for den. Han gjorde ingen anstrængelse for at bli avlivet; det kom (helt utheologisk!) av sig selv.

Der var aand i det, Jesus sa og gjorde. Det var i aandens samfund, han løftet menneſkene op. I denne aand var frælsen. Han selv gik bort: men aanden blev. Den kom, som han bebudet det, i hans sted, for videre at frelse fra synd.

Er det ikke et træffende navn, spør han, paa den, der lever som menneſkene burde leve og derfor tar paa sig libelserne, som det gir, — er det ikke træffende at kalde ham stedfortræder? Ligesom at kalde ham frælser, forløser, forsoner. Han rædder os fra undergang, han forløser os fra syndens baand, han forsoner os baade med Gud og os selv.

Skulde det virkelig ikke være nok for et utheologisk sind at vide sig frælst gjennem en ny aand, at kjende forsoning gjennem selv at bli bedre og gjennem at tro paa Guds barmhjertighed?

Dr. Fasting ved, at der er dem, som trænger mere. Vel, det være som samvittigheden vil! Den blir her afgjørende.

Gudsforholdet forlanger hos en, at Jesus skal være Gud selv, hos en anden nøies det med mindre. Det er ikke troens omfang, lærer Fasting, det kommer an paa, men dens skabende inderlighed. Hvad, som er sant for mig, er ikke altsammen sant for dig. Men at vi begge blir stærke i det gode av det, som vi tror, er avgjørende for baade dig og mig. Med en myndighed, som i spøgfærdige ord har overbevisningshedens magt beviſer han, at under alle forkledninger er det samvittigheden, som har det siſte valg. Fordi dette har været overſet, har vi ogsaa i aandssager baaret os ad som barbarer, der forlanger underkaſtelse eller forstodelse. Derfor har vi sat „frælsen" paa blind tro og ikke paa frugtbar tilegnelse. Det negtes ikke, at ogsaa den første kan føre til rent liv; men alene den siſte gir naturlig trygghed.

Hermed, mener jeg, har dr. Fasting gjort en betydelig gjærning iblant os. Jeg er overbevist om, at senere eller tidligere vil dette hans syn paa Gudsforholdet og dets beskrivelse i bibelen trænge igjennem. Dermed endelig engang kjærligt forhold mellem de troende og fordragelighed længer ud.

Men forelobig faar han noie sig med at lide for sin tro. Nu som før er det præsterne, som besørger det. „Geistligheden", d. e. aandeligheden. Saa aandelige er de nemlig endnu.

II.

Jarlsbergerpræsterne indgav klage, deri opregnedes 8 — otte — punkter, som stred mod den lutherske bekjændelse (d. e. theologien), flere mod bibelen, alle mod „sandheden til saligheb". Mindre kan det aldrig være.

Godtfolk, forestil dere disse Jarlsbergske barneſjæle, som tror, at den lutherſte theologi studeres ogsaa i himlen, saa kandidaterne ogsaa deroppe eksamineres efter katekismen og, hvis de dumper til eksamen, falder lige lukt i helvede.

Dette i det aar nitten hundre og to efter Kristi fødsel.

Blandt mærkestenene paa vejen: „Sandheden til saligheb" er slige som det indiske sagn om syndefallet. Jodiske theologer har i noget ændret form fort det over. Som det nu lyder, har hele menneſkeheden faat synd i blodet formedelst et æble.

Den theologiske videnskab forkaster længst det barnslige sagn. Det læres ikke længer saaledes ved universitetet. Det omskrives. Men det staar fremdeles i bekjændelsen, og de, som vil bli præster, maa aflægge løfte paa den. Om præsterne senere fortæller det, som det er, kan ingen gjøre dem noget for det. Men om en theologisk seminarielærer gjør det samme, saa blir han avsat. Det, som ingen oplyst længer kan tro, skal nemlig frembeles læres i landets folkeskoler.

For et theologisk, samvittighedsløst rore!

Tænk nu endelig ikke, at jeg har valgt dette exempel paa bekjændelsens værd, fordi at her var gjærdet laveſt; her kunde enhver stige over. Nej, syndefallet formedelst et æble længe før al historie og tværs imod hvad vi nu ved om baade „skabelse" og vækst, er hoved- og hjørnestenen for hele den kirkelige lære, for selve „bekjændelsen." Paa den hviler nemlig dens urimelige, for vor moderne sans absolut umulige forsoningslære.

Og det er saa alvorligt, at f. eks. den modige sognepræst Klavenæs bare halvveis tør ta op konsekvenſen.

Jeg mener den konsekvenſe, som en troende forefinder, naar han, trygg i sit gudsforhold, lar sin oplyſte samvittighed av bibelen hente kundskab om Gud.

Dr. Fasting tør det.

Selv om nu dette skulde være bristigt, — er det dog ikke endnu bristigere at avsætte ham for det? Naar hans undervisning er uklanderlig, at avsætte ham for hans tros skyld? Og det under en saa almindelig forvirring, som den lutherske bekjændelse nu har skabt hos os?

Jeg forestiller mig, at jeg var i de præsters sted, som paa papiret kræver tro paa bekjændelsen. Jeg vilde da først høre, hvordan læreren i religion undervister. Om det var efter reglementet. Gjorde han det, hvad jeg er overbevist om, at Fasting gjør, saa vilde jeg til hans særegne forstaaelse av visse forældede dogmer, som han naturligvis heller ikke bolger, forholde mig saaledes: Jeg vilde undersøge, om han var en alvorlig mand. Om dette alvor havde kristelig karakter. Om eleverne ved ham fik kundskab og blev kristelig grebne.

Var dette saa, turde jeg ikke gaa længer. Da maatte jeg overlade resten til eleverne og til de menigheder, som valgte dem.

Hvad reſikerer man ellers? Aandstyranniets ilde og urelfærdighed. Og hvad disse onder videre avføder i et fritt folk.

Men er lærerens alvor efter mit tykn det eneſte, som her kan dømmes efter, saa længe undervisningen gir den fulde foreskrevne kundskabssum og griber, saa siger jeg for min del (og jeg er da et slykke av en menneſkekjender), at jeg nok vil se den mand i øinene, som tror om sig selv, han er i alvorligere forhold til sit pligtliv som kristen end Georg Fasting.

Sandheden blir da den, at det nætop er for sit kristelige alvors skyld, at han er blet indstillet til avsættelse og virkelig avsat.

Han har lyttet til samvittighedens røst i den kristelige korsang og har opdaget, at den i almindelighed er forskjellig fra præsternes forsang. Saa har han kravet opmærksomhed for samvittigheden. Han vil, alle skal prøve det, de hører, i deres samvittighed, saa det blir sant for dem selv, og derved istand til at sætte frugt. Han har lagt det saaledes tilrette, at læserne fik frihed og øvne til det. Saaledes, at de senere kunde hjælpe andre til det samme. Herpaa har han — overfor præsternes misnøie — sat sin stilling ind. Og paa det har han tapt den. Foran sine elevers øine. Foran sin families og sine venners. Foran den norske menigheds, hvis velstrømte lærere nylig skyndte sig med at krænke ham.

Nu kommer hykleriet til at florere!

Men dr. Fasting har til gjengjæld vundet dyb agtelse hos alle, som ved, hvad samvittighedsfuld kraft til frigjørelse er for en kostelig stat. I deres øine rager hans spøgfærdige bestemthed opover den farefri tournée, som biskop Heuch og sognepræst Klavenæs nu foretar under et pent publikums beskuelse ved morgenkaffeen.

III.

Den norske kirkes situation i øieblikket er klart tegnet. En biskoppelig oldingetrods høit til høst paa sin theologiske stridshingst under applaus; en alvorlig mand med stilfærdigt krav paa samvittighedens ret avsættes og krænkes.

Hvem har voldt dette? Det har kirkens politiske vagthold. Den norske kirke har nemlig endnu ikke vundet mod til at leve sit eget liv. Den steller med massekristendommen og kryper for dens skyld beilende i ly av statens pengeskk. Den voterer — som nylig — kirkestatsraaden tak, fordi han „tagttager præsternes tarv".

Der er ikke større brus i den norske kirkes aandelighed end som saa. Derfor strækker de Blix'ske smaa følelsesværs til som norsk kirkeheitid. Maalbispen salvet nylig hans oversættelse av Grundtvigs beste salmer med ordene: „større end Grundtvigs." Der fik vi maal af norsk bispeholde med det samme. Det stemmer.

Men jo uaandeligere og mere veslevorent det hele er, jo større er trangen til at øve tyranni. Og den skulde kirkens politiske vagthold ha mødt. For er det noget, som en frisindet regjering burde ha til opgave, saa var det at møde tyranni, fremfor alt aandstyranni.

Paa det kirkelige omraade er kampen længst igang over hele den civiliserede verden. Den har endelig ogsaa naadd os i norden. Universiteterne har delvis gjort sig fri, præsteſtolen begynder. Alene i lærerskolen og i skolen forbydes den mindste avvigelse.

Hvad skal det være godt for? For troen? Nej. For personlighedens sandhed? Nej, nej. Alene for lærebegrebet, som al verdens kunster og tyranni ikke længer kan holde sammen.

Præster har vanskelig for at se det, ti de er indøvet i det modsatte; men politikere kan se det; ti det er deres fag: **at meninger i kamp styrker sandheden.** At det derfor gjælder inden ordenens grænser at gi samvittighederne frihed til kamp.

Her kan krøves af skolens religionslærer, at han følger reglementet; her kan videre krøves, at han er en alvorlig personlighed, som faar tag i sine folk. Men hans appel til samvittigheden, at den skal være aarvaagen, saa den ikke befatter sig med mere, end den kan være oprigtig med paa og bli sund paa, den faar vi respektere; det blir en sag med eleverne og med dem, som siden skal bruge dem.

Som sagt: en præst har vanskelig for at forstaa dette. En oplyst politiker forstaar det straks. Under vore omstændigheder kunde det derfor være godt, at kirken en stund stod under politisk vagthold.

Men hvordan gaar det til med dette vagthold?

Jo, vi holdt nylig generalprøve. En splittergal oversættelse av en hellig tekst skulde rettes. Professorerne, bisperne, prosterne medgav alle, at den var umulig; men de frygtet ogsaa alle, at det vilde menigheden ikke forstaa. Sagen kom ind for det politiske vagthold. Statsraaden saa bekymret hen paa stortinget, som han frygtede, stortingsmændene saa bekymret hen paa vælgerne, som de frygtede. Folgen blev, at den gale oversættelse **ikke** rettedes! De dummeste avgjorde det! Vær rolig for, at en hvilkensomhelst sag af samme art og dimension vil rape nedover saa længe til den stanser paa de dummeste som paa et læg af slok og sten.

Eller rettere: ikke engang paa dem, bare paa frygten for dem!

Men hvor blir det saa af personligheden? Den theologiske professors, bispens, præstens? Ja, den gik i menigheden, — som slet ikke kom med. Og statsraadens og stortingsmændenes? Ja, den gik i vælgerne, som heller ikke kom med. Naar vi nu mindes, at al religions øiemed er at bygge op en personlighed, stærk og lykkelig i sit gudsforhold, — og vi saa ser, at det første, de har at gjøre, naar de skal værge kirken, det er at kvittere personligheden, saa skjønner vi, hvorledes den norske kirke har det.

Vi skjønner ogsaa, at det ikke er hos politikerne den kan fornyes. Naar forstaar den dette selv?

Jeg skal av gode grunde ikke blande mig i det. Men som norsk borger, hvem aandsfrihed og personlighedsdannelse er dyrebar, vender jeg mig nu til statsraad Wexelsen; for et sted skal her krøves ansvar.

Efter hvad jeg ved henvendelse til rektor Fasting, har erfaret, har følgende hændt:

Præsternes henvendelse til dr. Fasting om at opgive undervisningen i kristendomskundskab sendte denne gjennem skoledirektoren til Kirkedepartementet. Departementet svarte, at doktoren fik gjøre som han vilde med henvendelsen. Præsterne henvendte sig da gjennem biskopen til departementet, biskopen stottede deres begjæring. Departementet sender doktor Fasting præsternes og biskopens udtalelse til erklæring. Fasting erklærer, at han ganske vist, i sandhedens og inderlighedens tjeneste, slutter sig til den nu saa almindelige friere anskuelse af flere kristelige lærdomme, men mener, at han ikke derfor er i strid med „bekjændelsen" eller loven. Departementet svarer herpaa, at Fasting bør begynde med at opgi endel af kristendoms-undervisningen av hensyn til **norsk**-undervisningen, som han bør overta. Usikker paa, hvad meningen hermed var, søgte Fasting underhaanden fornøden oplysning og fik da den besked, at han havde frie hænder: **over hans undervisning var der ikke fort nogen klage.** Efter at ha faat saadan besked bestemte Fasting sig for at beholde kristendoms-undervisningen, fordi han trodde, det var til seminarets gavn, og fulgte heller ikke et vink, som blev git ham privat, om at træde tilbage, fordi han mente ansvaret og afgjørelsen i denne sag maatte paahvile styrelsen. Kort efter blev han imidlertid overrasket ved at faa bestemt paalæg om ved første leilighed at bytte om kristendom med norsk i en enkelt klasse af hensyn til biskopens tidligere udtalelse og tillige skoledirektorens, som han dog ikke er gjort bekjendt med. Da Fasting fik høre dette, anholdt han om at maatte opgi kristendoms-undervisningen straks og i begge klasser. Det afsloges. Skjønt han erklæredes uskikket for denne undervisning, skulde han dog endnu beholde den — i to aar!

Under alle disse oplysninger, som jeg har indhentet fra beste kilde, sætter jeg følgende generaloplysning: **Dr. Georg Fastings undervisning i religion har der aldrig været klaget over.** Den er tværtimod fra alle hold indrømmet at være udmærket.

Altsaa: det er for hans tros skyld, at han er blet avsat. Og dertil har statsraad Wexelsen laant sig.

Nu sætter jeg, at statsraad Wexelsen ovenikjøbet beler dr. Fastings syn paa samvittigheden som øverste domsmagt. Det usikkre i hans handlemaade tyder i den retning. Han er jo ogsaa gammel Grundtvigianer. Har der været aandelig vækst i ham, saa maa det forhold i vore dage ha fort derhen.

Ja, da siger jeg: Kræver den tarvelige norske kirkeaand og vor politiske frygtagtighed at en mand avsættes fra sin lovmedholdbelige og udmærkede undervisning i kristendomslære, fordi han personlig holder samvittighedens ret til granskning, nuvel, saa kan han ikke laane sig til det. Denne rapingen nedover og nedover kan han ikke tillade. Andre faar lægge sig flade og la rummelen skure over sig; han ikke.

Og har han her lat sig rive overende af sit politiske og præstelige selskab, saa maa han ogsaa gjøre det godt igjæn. Enten kunne gjenindsætte dr. Fasting i hans undervisning eller selv gaa.

Jeg venter ikke mindre av Frederik Wexelsens søn, naar han gjøres opmærksom. Alle vi, som har maattet paatale hans store fejltagelser, ærer hans dygtighed, ælsker hans hjærtelag og dømmer ham ikke strængt. Naar dr. Fastings avsættelse ikke engang er paatalt i pressen og ikke i stortinget, saa bestaar Wexelsens fejltagelse denne gang alene i, at han er, som de andre vil, han skal være. Stortingsmændene er dog næppe alle enige. Men de finder vel, at de har ikke „manbat" her. Det er jo almindelig hos os, naar en krever mere av dem end ekspedition, at saa har de ikke „manbat". Den dag kommer nok, at det at værge samvittighedsfriheden, blir deres øverste. Men den er der ikke. Og da kan den enkelte ikke dømmes haardt.

En politiker over sig jo saaledes op i at ta klogskabshensyn og til at stele efter deres mening, som skal avgjøre sagen med ham, at det **maa** bli farligt. Han gaar daglig mere over fra at være singularis til at bli pluralis. Du træffer ham tilsiſt vanskelig selv; du træffer en komitebetænkning, et partivotum, du hører ikke mere ham, men et unisont orkester. Wexelsen har en forstrækkelig indøvelse nætop her.

Jeg er sikker paa, han under denne erkenvandring ofte føler længsel til det forjættede land, hans barndom og ungdom saa. Jeg vilde, om jeg kunde, overvælde ham med mine bønner: gjør undskyldning for den ædle personlighed, du har krænket ved din upersonlige færd; det fører ind igjæn! Det vilde ogsaa hjælpe personlighedsdannelsen i vort folk en hel mil fremover. Er der nemlig noget, vore landsmænd har godt av at lære, saa er det, at der gaar mere end ti dygtigheder paa én personlighed.

Bjørnstjerne Bjørnson.

Telegrafvæsnets bruttoindtægter udgjorde i august iaar 275,400 kroner mod i samme tidrum ifjor 274,000 og for to aar siden 264,100. I de med august forløbne 5 maaneder af indeværende budgettermin udgjorde bruttoindtægterne 1,299,700, i 1901 ca. 1,244,400 og i 1900 ca. 1,169,000. Kristiania telefonanlæg er ikke medtat i nogen af disse beregninger.

Fredrikstaddamperen „Emanuel" er torsdag nat grundstødt paa Rauø ved Fredriksstad. Mannskapet sov.

Byfogd Rolfsted
har ved fristens udløb ikke kunnet skaffe de 42,000 kroner. Der vil da neppe staa anden vei aaben end retslig tiltale med derefter følgende domfældelse.

Hvor stor personlig medlidenhed man end kan have med den uskyldige familie, turde det dog — skriver „Mrgbl." — i alle maader være bedst, at forholdene undergives en retssags belysning. Den bestemmelse i straffeloven, at tiltale for kassemangel kan frafaldes, naar det savnede beløb tilveiebringes og afsted tages, kan i adskillige tilfælde forlone sig som mere betryggende for statskassens økonomiske tarv end for det offentlige livs moral.

Ved en retssag vil ikke alene den skyldiges brøde blive fuldt belyst — ligesindede til advarsel — men ogsaa kontrollens forhold vil forhaabentlig derunder blive helt udredet. Først naar en saadan udredning foreligger, vil almenheden med sikkerhed kunne domme om, hvorvidt noget er forsømt.

Konsulatet i Johannesburg advarer mod udvandring til Transvaal netop nu; man bør se tiden an 3—4 maaneder. Efterhaanden vil der sandsynligvis bli anledning for driftige ingeniører, arkitekter, landmaalere og haandværkere til at tjene gode penge; for kontorfolk er det vanskeligere at faa plads.

Knut og Guri Haukelisæter feired tirsdags sit sølvbryllup og modtog i den anledning mange beviser paa sympati fra fjern og nær.

Flaskepeblen om Fredriksstadbarn „Friheden" viser sig at være en af de vanlige slyngelstreger.

Stavanger, 6. oktober.

Folkebad.

Anskaffelsen af et folkebad med letvint adgang og billig afgift har i flere aar staaet paa dagsordenen her i byen; arbeide for et saadant blev endog opsat paa arbeidernes valgprogram under sidste kommunevalg.

En tid trodde man, at det skulde kunne gaa an — her som i Kristiania — at arrangere det slig, at skolebadene kunde anvendes som folkebad enkelte tider udenfor skoletiden. Men det blev ikke til noget af ukjendte grunde.

Men trangen har været der lige fuldt, hvad de 4500 taalmodige mennesker, som i hvert af de sidste aar har ventet i timevis paa tørn hver fredag badeanstalten paa Jørenholmen, vil kunne bevidne. Foruden alle de andre, som ikke havde saamange timer at gjøre med.

Nu ser det imidlertid ud til, at spørsmaalet endelig skal finde sin rimelige løsning, idet man i sidste formandskabsmøde, overensstemmende med den nedsatte komités forslag, enstemmig indstilled paa en bevilgning af henved 10,000 kroner til omordning af den tidligere kontrolstation paa Fiskctorvet til folkebad. Denne bygning vil foruden de nødvendige rum til beljeningen ovenpaa samt to afklædningsrum for de badende afgi ca. 24 baderum udstyret med dusch. Her vil en masse mennesker kunne bli expederet og udgifterne bli betydelig mindre end ved karbadsystemet. Afgiften blir sandsynligvis den samme som nu: 10 øre.

Høstmarkedet 1902.

Landsfolk bedes bemerke, at man kjøber alleslags **Lomme-, Stue- og Vækkeruhre, Uhrkjæder** samt **Briller** og **Lorgnetter** med prima slebne Glas i

Haalands Uhrforretning,
Nedre Holmegade 23.

NB. Alleslags Uhre repareres omhyggelig

Indstillingen er maaske ikke uangribelig i alle dele; men som forholdene nu engang stiller sig, og forat sagen ikke yderligere skal trækkes i langdrag, faar man haabe, at den gaar igjennem. Saa slipper de besøgende at ta med sig mellemmad, naar de skal i folkebad.

Fra politikammeret.
I forrige uge arresteredes 23 personer for beruselse m. v. I samme tidsrum er forelagt 19 mulkter for gadeorden kr. 307.00, 3 for overtr. af ølloven kr. 120.00, 1 for brændevinslovens § 25 kr. 8.00, 1 for overtr. af fattiglovens § 18 kr. 2.00 og 2 for overtr. af sundhedsvedtægterne kr. 16.00.
21 emigranter indtegnedes. Hittegods: 1 par tøihandsker, 2 portemonæer, hvori penge, 1 pakke gardintøi, 1 medaljon, 1 hvid damekrave, 1 sivbe og 2 melkespand.

Makreludskibning.

Her foregaar for tiden daglig udskibning af større partier saltet høstmakrel til Amerika via Hamburg, Hull eller Antwerpen. Størstedelen af denne makrel kommer hertil med Jæderbanen fra Egersund.

Inat indlastedes ombord i „Hera" til Hamburg ikke mindre end ca. 1200 tønder makrel, væsentlig gjennem en enkelt afsender. Den samlede værdi antagelig 70—75,000 kroner. Desuden gik et parti paa 517 bundter fisk.

Meget rummel
var der lørdag rundt omkring i byen, og elleve personer blev efterhaanden puttet i arrest. — Oppe i Birkelandsgade gik en laban og skræmte livet af folk, saa han trods hibsig modstand maatte i arrest. — Nede i Østervaag gik en anden grafat, fordi hans mor tillod sig at be ham følge sig hjem. Politiet maatte binde ham, før det lykkedes at faa ham afgaarde. — Inde i Lervig optraadte atter en af de kamplystne kvinder. Hun angreb denne gang sin mand saa eftertrykkelig, at politiets assistance maatte til. — Desuden arresteredes en mandsperson, som kom ruslende med en sæk, indeholdende en beatrice. Man mente at ha grund til at tro, at den var stjaalen.

Forsvundet.
En hest forsvandt forleden dag pludselig fra en gaard i Bore; den var senere set som snarest paa en anden gaard ikke langt fra. Samtidig opholdt der sig i nærheden etpar lidt twilsomme fyre fra Stavanger, som for øieblikket er ude og lufter paa sig. Det er ikke umuligt, at disse kunde fortælle lidt om hestens forsvinden, naar de bare var at træffe.

Brislingfisket.
Det opfiskede kvantum brisling anslaaes for foregaaende uges vedkommende til 2400 skjæpper til en pris af 2,50.

En hel del smaalaase af smaasild og fedsild sættes fremdeles paa forskjellige steder inde i fjordene. Udbyttet af smaasildfisket anslaaes til 900 skjæpper og af fedsild til 150. Pris gjennemsnitlig henholdsvis 0.55 og 1.25 pr. skjæppe.

Forhør
. . angaaende Sirdalsmordet skal afholdes imorgen paa Tonstad under ledelse af sorenskriveren; sandsynligvis blir statsadvokaten ogsaa tilstede. Imorges kjørte rettens folk og begge de to i sagen implicerede Jonas og Torkild, opover fra Flekkefjord, hvor disse har siddet arresteret siden. Torkild var i godt humør, men Jonas saa nedstemt ud, meddeler vor Flekkefjordskorrespondent.

Nogen uheldigere plads
kunde vanskelig findes for det nye offentlige afträdelsesrum, kommunen opfører paa kaien. Det skal nemlig placeres akkurat midt paa den store aabne plads, som kommer til at begrænses af Victoria hotel, toldbodbygningen og den nye officielle honnørtrap! Akkurat i synet paa hele dette livlige strøg udelte opmerksomhed. Det maatte vist gaa an at tænke over den sag en gang til; for dette er lidt for glaabet.

Formandskabets
ordinære møde er indstillet denne uge. Ordføreren, konsul Falck, reiser nemlig til Kristiania for at delta i Handelsstandens fællesforenings bestyrelsesmøde og høires landsmøde. Og eftersom der ikke er valgt nogen midlertidig viceordfører istedetfor overretssagfører Pedersen, som er konstitueret borgermester, blir byen ordførerløs en uges tid.

Illustrerede blade
verden rundt indeholder i disse dage „Fram"-billeder fra stavangerske fotografer. I „Illustrierte Zeitung" sees gjengit to udmerkede billeder fra fotograf Jacobsen og i Graphic et fra Jacobsen og to fra Henrichsen & co. De nordiske familiejournaler har ogsaa indeholdt billeder, dels fra Henrichsen & co. dels fra Anda. Og efterhvert venter vi at se franske, italienske, østerrigske og amerikanske blade ogsaa med billeder fra Stavanger havn.

Fra havnen.
„Salmo" kom lørdag fra Hull med 476 kasser blik, 40 blokker tin, 6 kasser tin, 10 kasser kobber, 110 fade margarin, 10 tons jernrør samt en hel del toldbodgods, ialt 90 tons. „Ingerid" — fra Rotterdam igaar — med 234 sække sukker, 72 kasser lys, 120 sække kaffe, 100 sække løg, 200 tagpander, 650 bundter pilebaand og 200 gryder. „Jupiter" — fra Bremen — kom igaar med 9 fade tobak, 8 kasser cigarer, 100 baller staaltraadnet, 70 sække ris, 26 bundter jernrør og 25 bundter jernstænger. „Hera" gik igaar til Hamburg med 926 tønder makrel, 105 tønder islandssild, 124 tønder fedsild, 517 bundter fisk, 657 kasser hermetik og 40 tønder ansjos m. m. Dpsk. „Norman" til Sverige og Stettin med 107 tdr. ansjos, 13 tdr. kryddersild, 57 tdr. vaarsild, 35 halv-tdr. fedsild. Dpsk. „Astur" fra England med 250 tons jern og 175 tons kul og koks. Dpsk. „Venus" fra Newcastle med 8000 mursten, 159 sække mel og endel toldbodgods. Dpsk. „Caprivi" af Kjøbenhavn kom idag hertil for at laste endel salt til Island.

Brevkort med kaptein Sverdrups fotografi — brystbillede eller knæbillede — er udkommet. Billederne er meget veltrufne og sælges for 5 kroner pr. 100 stk.

Betal skyldig kontingent.

Haagenvik.

Herr h!

Deres opvarter bringer Dem hyldest ianledning Deres „splinternye historier" i lørdagsavisen: Tomtenderne, oberstløitnant Krogh og „Hinma'en". — Jeg har faaet værdifulde oplysninger gratis og franco! At historierne er sande, synes jeg ikke er saa usandsynligt, da en from haugianer ikke lyver, og hans fader var øienvidne.

Men jeg beklager,

1. at De maatte kaste op næsten en halv spalte, paa grund af uskyldige spøgelseshistorier, som jeg havde skudt ind under: Der fortælles o. s. v., (— slige spøgelseshistorier er jo gammel let kost, og det kan da ikke bevises af videnskaben, des mindre af Dem herr h., at folk ikke „gaar igjen" —).

2. at De ikke greier skjelne mellem sagn og historie, og tillægge hver sin værdi.

Jeg har ikke paa kjøkkenbænken tilegnet mig historierne om oberst Christoffer von Krogh, paa dansk side i krigen mod Karl XII. Faa fat i dansk-norsk krigshistorie og rapporter fra 17de aarhundrede. Det gaar da ikke an at lade lorgnetten hænge paa brystet og sige „saa vidt jeg ved" —.

De taler paa et sted om en „M. M. som lever og er otti aar," et andet sted: „paa herresædet lever M. M." og paa et tredje sted om „M. som lever og er otti aar." Hvorledes er dette at forstaa, med hensyn til tid og personer? Jeg vil være Dem taknemmelig for en forstaaelig oplysning.

Det var ikke min tanke at forherlige dem, som for et hundrede aar siden er lagt i graven. Jeg sluttede min artikel med, at deres minde var udslettet efter fortjeneste. De nævnte noget om ryggesløshed. Den har artet sig paa mange maader — baade før og senere — det har De ret i. Men jeg vilde dog helst, at De, naar De muligens kommer tilbage til Haagenvik's senere historie, vilde lade den side af historien hvile — baade for de levende og for de dødes skyld.

Tilslut skal jeg give Dem ret i, at Johannes Magnus ikke byggede skibe. I mit manuskript staar intet om skibsbyggeriet. Det blev tilføiet af redaktionen.

B. K.

Løbet løbsk.
En hest, som igaar var paa vei til Hollands kirke, blev pludselig opskræmt og satte ud. Begge skjækerne blev strax afbrukket, og befriet fra sin byrde før hesten nedover mod Sandnæs. Da skjækerne brak, besvimed en kone, som sad i vognen, og længere nede dunked den til en anden kone, saa der maatte hentes læge. Ankomt til Sandnæs, faldt den overende i „Krossen" og blev tat.

Spørsmaal.

Er en huseier forpligtet til efter brandvisitationens paalæg at udføre forandringer med ovne og beslininger etc., naar huset fremdeles staar i samme stand, som da det i 1900 blev godkjendt ved brandtaxeringen og ligeledes ved de to tidligere brandvisitationer?

Svar: Ja.

Brandudrykning
med mandskab og diverse apparater var der idagmorges kl. ½6. Det viste sig imidlertid kun at være til øvelse, idet stabsingeniøren fra Lervig havde telefoneret brand.

„Frem", Det nordiske forlags bekjendte ugeblad, paabegynder i denne maaned sin nye aargang, som bl. a. vil indeholde et verk om „Napoleon" af Bering Lüsberg, „Samfundslære" af A. Haug, „Mogen" nutidsfortælling af Zakarias Nielsen, „Martin Luther" af Morten Pontoppidan, „Japan" af Vilh. Rasmussen og „Fra Holberg til vore dage", afsluttning paa „Den nordiske folkestamme gjennem tiderne" af Johan Ottosen, alle rigt illustreret. Desuden „Vor jord", Norgeskartet og kunstblade.
„Frem" er et af de blade, som man ikke blot kan anbefale som skikket til læsning for unge og gamle; det er et af de blade, som det er i høi grad ønskeligt, at folk læser. Der bys udelukkende gode sager af den art, som ikke blot er underholdende, men som udvikler og beriger læseren.

Herved tak

til alle, som ydet hjelp til børnekrybbens basar. Frelsesarmeens musikantere takkes hjertelig.

Josephine Rosberg,
slum-kaptein.

Født, egteviet og begravet paa havet. Fra London skrives 17. septbr. til „Kysten": En sjelden høitidelighed fandt sted her igaar ved begravelsen af kapt. P. Marsden, R. N. R. fra Gravesend, tidligere havnefoged i London og dommer i Kent. En del af høitideligheden afholdtes i St. James Church, Gravesend, hvorpaa afdødes lig i en zinkkasse indeni en poleret egekiste blev ført ud paa sjøen for at begraves der. Dette var efter kaptein Marsdens udtrykkelige ønske, der var født og egteviet, samt levet sin meste tid paa havet.

Den rigt smykkede kiste sattes paa en baare paa slæbebaaden „Britannia", og dens afgang fra kaien overvares af en mængde mennesker. Begravelsen fandt sted nogle mile udenfor Mouse fyrskib, næsten affigte af land. Veiret var ved anledningen meget stormende, og kisten blev, da den firedes i vandet, revet væk af en stor sjø; men da den var tungt belastet, sank den snart.

Ceremonien gjorde et overordentlig gribende indtryk paa de tilstedeværende. Kapt. Marsden var 68 aar gammel.

Vaadesskud. En elgjæger dræbt. Til Trondhjemsbladene telefoneres der fra Selbu, at under en elgjagt i Langlimarken i Selbu blev Thorsten Eidem skudt af en af sine kamerater, som paa grund af de graa klæder, han var iført, tog ham for en elg. Kuglen traf Eidem i brystet, saa han faldt død om paa stedet.

„Kong Sverres" dækslast.

I anledning af en umotiveret klage over dampskibet „Kong Sverre" har en passager med et velkjendt navn tilstillet dampskibsselskabet en saadan skrivelse:

„p. t. Kristiania 27. septbr. 1902.

Paa foranledning skal jeg som passager med „Kong Sverre" paa dens sidste tur til Kristiania udtale, at reisen forløb paa heldigste maade i straalende veir med havblik og stjøslet næsten hele veien.

Al tale om faretruende overlastning er det rene nonsens, hvad ogsaa flertallet af passagerne efter min mening var enig om.

Vistnok var agterdækket noget mere oerfyldt end ønskeligt for passagerernes promenering i det deilige veir, men til nogen synderlig gene var heller ikke dette.

Enkeltmænds forsøg paa endog ved naive politimænds hjelp at ophidse og skræmme passagererne mislykkedes heldigvis næsten totalt, takket være kapteinens og styrmændenes bestemte, afvisende optræden.

De fra Arendal til Kristianiablade offendte telegramer er ukorrekte. Anstaltmagerne blev — saavidt jeg bemerkede — med skibet helt til Kristiania."

Hest og kjærre
røg igaar iformiddag overende i svingen ved Stiftelsen. Nogen videre ulykke skede dog ikke, undtagen at konfirmanten, som sad opi, fik en skramme, og samtlige blev lidt tilsmunset.

Stormen i Port Elisabeth.
Vi har havt anledning til at se en række illustrationer i The Eastern Province Herald, som viser havnens udseende efter den frygtelige orkan, hvorom vi ilørdags bragte udførlig besked. De sværeste skuder er af brændingerne lempet op paa land, saa de staar næsten tørre, og strandbredden er oversaaet af vragstumper. Et større billede viser en række af de tapre redningsmænd, som ved den leilighed fik vise sit mod.

Billedforevisningen i Salem.

Hr. redaktør!

I „Aftenbladet"s nr. 243 finder jeg indtaget en af en frk. Larsen skrevet artikel, rettet mod den kinematografiske fremvisning af Oberammergauer passionsspil i Salem, der dog ikke vilde have bevæget mig til nogen imødegaaelse, hvis ikke bladets redaktion i et efterskrift vistnok ikke erklærer sig enig med frk. Larsen, men dog omtaler billederne paa en dadlende maade og fremsætter paastande, der i høi grad er skikket til at vildlede publikum. Frk. Larsens artikel, hvori hun med et sidesnert til kinematografen i Haandverkerhallen, der tager sig den utilgivelige frihed at fremvise „djævler, prester og nonner" (hvilket billede forresten illustrerer korsets seir over det onde), omtaler fremvisningen af passionsspillet som gudsbespottelse, kan tænkende mennesker ikke tillægge nogen vegt, især naar hun samtidig ikke kan tro, at der gives personer, der har en anden mening end hendes; anderledes staar sagen derimod med den redaktionelle efterskrift. I no. 229 skriver „Aftenbladet" bl. a.: „. . . billederne er særdeles gode; og de fik sin store interesse ved sit emne og sin sammenhæng til et hele. Vi vil anbefale alle interesserede etc. etc."

Og saa i no. 248 en saadan kritik! Bladets læsere maa da uvilkaarlig spørge sig selv: Hvilken kritik er den rette, den første, der stemmer overens med anbefalingerne og byens øvrige blades udtalelser, eller den sidste? Hvorledes kan billederne bedømmes saa forskjellig? Grunden til dette efter min mening følgende: De kom vistnok iforveien indtaget mod billederne, kom ca. et kvarter for sent, idet det fjerde billede allerede var paabegyndt, satte Dem paa en af de forreste bænke, hvor enhver vibration og flimren tydelig merkes, og De gik før pausen, efterat De havde seet billeder, der — jeg maa tilstaa — af forskjellige grunde netop den dag ikke var fuldt saa vakre, som de pleier at være; men De burde ikke have kritiseret en billedserie paa 24 billeder, naar De kun havde seet 8—9.

De forstaar ikke, hvorledes jeg har kunnet reklamere med saa rosende anbefalinger fra kirkens og skolens mænd og synes overhovedet ikke om „teatralske pantomimescener." Der maa imidlertid være delte meninger om den ting; thi da jeg, før jeg anskaffede mig billederne, raadspurgte pastor Klaveness, hvorledes en saadan fremvisning vilde opfattes fra religiøst synspunkt, hilsede han tanken med glæde og udtalte som sin mening, at et længe følt savn derved vilde afhjelpes, idet man fik en interessant, anskueliggjort religionsundervisning.

Hvad Oberammergauer passionsspil angaar, vil ethvert konversationsleksikon give besked herom. Professor Dietrichson, vort lands første kunstkritiker, der har seet spillet, kalder Kristusrollens fremstiller „den mest udmerkede Kristusfigur, der nogensinde har existeret", og jeg kan ikke tro, at professor Alexis, Oberammergau, der har iscenesat billederne, har været mindre omhyggelig med deres opførelse end med selve passionsspillet.

Men der er en anden side ved sagen, som De holder for „vel saa viglig". De regner nemlig ud, at jeg paa 14 dage har tjent 5000 kr. Hvorledes De kan faa en saadan facit, er mig ubegribelig. Dette er nemlig en fysisk umulighed, idet Salem ikke rummer saa mange mennesker, selvom alle givne forestillinger havde været overfyldte, hvad der naturligvis langtfra har været tilfældet. De maa nemlig huske paa, at store dele af lokalet slet ikke kan benyttes, fordi billederne ikke kan sees der.

Ingen forbrydelse kan straffes to gange; hvorfor skulde jeg da, naar jeg betaler skat af min indtægt til én norsk kommune, ogsaa betale 10 % afgift til en anden? Dette, saavelsom Deres kritik i det hele taget, der gaar stik imod publikums dom, er en gaade for

fremviseren.

Telegramer
til
„Stavanger Aftenblad."

(Norsk Telegrambyraa.)
Kristiania, 6. oktober

Festen for Aschehoug.

Kristiania: Festen for professor Aschehoug i Grand hotels rokokosal lørdag var smuk og høitidsfuld. Tilstede var universitetets professorer, ældre og yngre jurister, flere regjeringsmedlemmer samt stortingspræsidenterne og repræsentanter for næringslivet. Professor Brøgger, som førte æresgjesten tilbords, udbragte kongens skaal. Festtalen holdtes af professor Hagerup, som paa en glimrende maade skildred Aschehougs betydning. Professor Aschehoug svarte med en redegjørelse for sit videnskabelige program og sluttede med et ønske til de yngre universitetslærere, at det maatte bli dem som ham forundt at beholde arbeidskraft nok til at fortsætte sin virksomhed op til sin alderdom. Han udbragte en skaal paa dette. Professor Brøgger oplæste ved bordet en række hilsener, som var indløbet til festen, deriblandt ogsaa telegram fra kongen og en adresse fra Kjøbenhavns universitet.

Tidligere paa dagen var Aschehoug blit komplimenteret af Studentersamfundets bestyrelse med formanden, professor Jæger i spidsen.

Begravelsen.

Ikke en mislyd.

Paris: Igaar formiddag var kisten med Zola's lig opstillet i sørgehusets forhal.

I løbet af formiddagen skrev en mængde personer sine navne paa de ved husets indgang fremlagte lister, ligesom der uophørlig bragtes kranse og blomsterdekorationer. Den krans, som kaptein Dreyfus sendte, bar indskriften: Alfred Dreyfus à Zola.

Allerede ved 12-tiden begyndte en betydelig menneskemængde at samle sig bagenom politikordonen.

Kl. 12½ samledes en overordentlig talrig sørgeskare i huset ved siden af Zolas bolig. Man bemerked bl. a. Jaurés, Picquart, Mathieu Dreyfus, Reinach, Labori, fyrsten af Monaco m. fl. Soldaterne præsenterte gevær, og under dumpe trommehvirvler, mens folkeskaren og deltagerne i processionen stod foran hovedindgangen, blev kisten langsomt baaret ud af Zolas hus og sat paa ligvognen, hvorefter ligtoget satte sig i bevægelse til Montmartre kirkegaard. I spidsen gik to sleginnge samt endel venner, undervisningsministeren, fyrsten af Monaco, Jaurés, Picquart, Reinach osv.

I alle gader, som ligtoget passerte, var der en kolossal menneskemængde, som i dybeste stilhed og med blottede hoder hilste sørgetoget, da det drog forbi. Ikke en mislyd hørtes. Den republikanske garde danned espalier langs hele den vei, ligtoget gik. Kl. 1.50 ankom spidsen af toget til kirkegaarden. Midt paa denne stansed processionen, hvorefter man tog opstilling omkring graven.

Undervisningsministeren holdt derpaa en tale, hvori han fremholdt afdødes fortjenester som forfatter. Derefter talte to forfattere, af hvilke den sidste var Anatole France, som i kraftige ord minded om de offre, Zola havde bragt for sandhed og retfærdighed. Hans modige ord i hine Dreyfussagens dage var som en lettelse for Frankrig. Han var i det øieblik menneskehedens samvittighed.

Da sørgeskaren efter France's tale forlod kirkegaarden, hørte man udenfor høie raab. De gjaldt Jaurés, idet henimod 8000 personer fulgte ham med høie hyldningsraab. Tilslut lykkedes det Jaurés at komme op i en vogn og slippe bort.

Da deputationerne for arbeiderforeningerne passerte forbi kisten ved graven, raabte de: Hil retfærdighedens apostel! Hil sandheden! Leve republiken!

Alvorlige sammenstød fandt ikke sted. Ialt foretoges 7 arrestationer, hvoraf kun 2 opretholdtes.

Alfred Dreyfus var paa kirkegaarden sammen med to venner, og han forlod den ikke, før talerne var endt. Mængden kjendte ham ikke, og han kom tilbage til sin bolig, uden at der var passeret noget ubehageligt.

Le Temps meddeler, at Alfred Dreyfus deltog i Zola's begravelse efter en fornyet samtale med fru Zola, og at han ogsaa deltog i selve sørgetoget.

De steder i ministerens og Anatole France's tale, som hentyded til Dreyfussagen, vakte det sterkeste bifald og gjorde dybt indtryk.

Dødsfald.
Kristiania: Fhv. overlærer P. E. Winge er afgaat ved døden, 84 aar gammel.

Høiforræderi.
London: Fra Johannesburg telegraferes, at 41 boere efter deres tilbagekomst til Sydafrika er blit anholdt og sat under tiltale for høiforræderi.

I grøften.
Athen: Da kronprinsen lørdag kjørte i sin automobil, styrted denne ned i en landeveisgrøft. Kronprinsen fik endel lettere kvæstelser, og hans livlæge blev alvorligere saaret.

Forsættelse.
Kristiania: Kaptein Erdmann, kapten ved Agdenæs befæstninger, er forsat til Oskarsborg med Svelvik og beordret at tjenstgjøre som kvartermester sammesteds.

Ny matrikul.

Kristiania: I henhold til kongelig resolution af lørdag vil der af Finansdepartementet bli foranstaltet en ny udgave af matrikulen over samtlige skyldlagte eiendomme undtagen for Finmarkens amt. Den nye matrikul, som udkommer paa J. M. Stenersen & co.'s forlag, har blandt andre fordele den, at der i en egen rubrik er anført den postanstalt, hvortil hvert brug hører.

Kulstreik og kulnød.

Washington: Kongressen vil ikke bli sammenkaldt i anledning af kularbeiderstreiken, idet præsident Roosevelt efter de nuværende forhold er komt til den anskuelse, at sagen maa afgjøres af staten Pennsylvanien alene. Skulde denne stat anmode om affendelse af forbundstropper, er præsidenten rede til at affende saadanne.

Formanden for bjergarbeiderforeningen udtaler, at kularbeiderne stadig stoler paa at kunne fortsætte streiken vinteren igjennem.

London: Morgantrusten har besluttet at kjøbe 50,000 tons af de bedste engelske kul og strax paa sine skibe transportere det til De forenede stater.

Efter hvad Daily Telegraph meddeler, skal dette kul være bestemt til de fattige.

Newyork: Til De forenede stater vil Dominion coal company indføre 100,000 tons antracitkul.

Washington: Præsidenten har igaar afholdt en ny konferance i Det hvide hus angaaende kulspørsmaalet. Konferancen varte i 3 timer. Dens forløb hemmeligholdes.

Nye departementale komitéer

Kristiania: En departemental komité til behandling af forskjellige obligationsretslige love foreslaaes nedsat af regjeringen. Den skal danne fortsættelse af de nu paagaaende forhandlinger med Sverige og Danmark om ensartede lovregler for visse dele af obligationsretten.

Desuden foreslaaes en komité til revision af veilovgivningen og en anden til behandling af kontrollen med den indenlandske brændevins- og maltilvirkning.

Til disse tre komitéer kræves en bevilgning af 24,000 kroner for næste termin.

Kometen. Det tidspunkt, den bebudede komet kan ventes at bli synlig med blotte øine, er nu meget nær. En repræsentant for Londonerbladet Daily News søgte forleden nøiere kometoplysninger paa observatoriet i Greenwich.

Observator Crommelin antog, at man allerede fredag aften vilde kunne begynde at skimte kometen uden kikkertens hjelp, saafremt veiret blev klart. Hvorvidt man kunde paaregne noget effektfuldt skue, turde han foreløbig ikke udtale sig om.

Sagen er, at kometer ikke sjelden har undergaaet paafaldende forandringer i skikkelse og form, naar de kom i solens nærhed. Specielt er der under opmarschen mod solen hyppig sket en kolossal udvikling af haledannelsen. Man har da lov til at haabe, at noget saadant vil finde sted ogsaa nu.

Idag skal kometen ifølge beregningerne være naaet til det punkt i dens bane, der ligger jorden nærmest. Derimod naaes periheliet, d.v.s. kometens mindste afstand fra solen, først den 23. november. Veilængden mellem de to kloder vil da omtrent være lig med planeten Merkurs middelafstand fra solen, altsaa op imod 7 millioner mil.

Den periode, i hvilken kometen vil kunne ses med blotte øine, ansættes til henved en maaneds varighed, fra 3die oktober til først i november.

Haandværkssvendenes Basar

5—10. i **Folkets Hus,** Bergelandsg. 5—10.

Iaften, Mandag: **„Teffelhelten“**, dramatisk Spøg i 2 Akter med Sang og Pianoakkompagnement af lille Gunhild. 5 Personer. **Pianomusik.**

Imorgen, Tirsdag: **Fanten og Kjærringen,** Skuespil i 2 Akter. Optræden af de uovertræffelige Komikere. **„Den søde Jalle“** synges.

Nyt! Nyt! Optræden af de netop hidkomne syngende og dansende „søskende“ **Angjo**, som i 82 vandt 1ste Prisen ved det store Karneval i Stockholm. Stormende Jubel! En **Kage** udloddes.

Børn, uden ifølge med Voxne, betaler **10** Øre ved Indgangen.

Makrelfisket.

Bergen 5. oktober.

Til 4. oktober indkommet fra Nordsjøen ialt 281 farteier med 11476 tdr. borgemakrel, hvoraf 62344 flækket mod til 5/10 1901, 381—25550/—14446 og til 6/10 1900, 444—18147—13555. Priser: Egersund og Kristianssand 92—82, 72—62 øre pr. kg. Flækket no. 0—1—2—3 rund 32 kr. tønden. Siden 1/10 indkommet til Haugesund 1 fartøi med 15 tdr., alle 15 flækket, Veavaag 1—48—40, Kristianssand 2—160—90, Egersund 5—411—255.

Fiskeristyrelsen.

Bergen 5. oktober.

Konsulen i Boston telegraferer: Amerikanske makrelfiske hidtil 38677 saltede tønder mod 63975 ifjor. Amerikansk høstmakrel no. 1 18 dollars.

Fiskeristyrelsen.

Handel og skibsfart.

Skibe, anmeldte pr. telegram.

„Hillevaag“ ankom til Kjøbenhavn igaar.
„Ocean“, skonnert, kapt. Frøiland, afgik fra Garstone til Gibraltar idag.
„Meta“, kapt. Tjensvold, afgik fra Lerwick til Stettin lørdag.
„Vale“, kapt. Pedersen, ankom til Dunston igaar.
„Elisa“, fl.brig, kapt. Eide, ankom til Egersund lørdag.
„Reserven“ i Lysekil idag.
„Franco“ i Lissabon igaar,
„Pretorian“, Allan-linjens dpkt, ankom til Quebec lørdag. Alt vel.
„Stella“, skonnert, kapt. Sondresen, passerte Helgfinger lørdag aften. Alt vel.
„Fix“, kapt. Larsen, ankom til Riga igaar.
„Hiram“ ankom til New-Orleans lørdag.
„Alabama“ ankom til New-Orleans idag.
„Skjold“ ankom til Kjøbenhavn lørdag.
„Solfond“, ankom til Catania lørdag.
„Ringfond“ ankom til Kjøbenhavn lørdag.
„Jarl“ afgik fra Malmø til Peterhead lørdag.

Vindliste.

6. oktober.	5. oktober.
Vardø S laber	Neufahrw. stille
Bodø SW sterk	Helsingborg O svag
Brønø SW frisk	Skagen O svag
Kr sund WSW laber	Fanø O laber
Flore S svag	Borkum O laber
Studenæs OSO do.	Cherbourg NO do.
Ona NNO laber	Aberdeen SSW do.
Færder stille	Yarmouth ONO frisk
Domaas do.	Valentia ONO svag

Ankomne og afgaaede skibe.

Bantry 25. sept., „Ziphora“, Nøkling, ankommen fra St. Johns N. B.
Dysart 26. sept., „Elise“, Andreassen, fra Abroat. — „Astræa“, Monsen, ankommen.
Pensacola, 17. sept., „Noreg“, Bjørnsen, til London.
Prawle Point 27. sept. „Rakel“ af Stavanger, passeret vestover.
Roches Point 27. sept., „Actie“ af Egersund, udpasseret.
Burnt Island 26. sept., „Norland“, Larsen, til Dysart.
St. Ybes 22. septbr., „Netto“, Iversen, fra Lorient. — 23., „Breifond“ til Maasluis.
Oporto 24. septbr., „Frøy“, Roth, til St. Ybes.

Bekjendtgjørelser.

Alle Gardinerne har vi nu modtaget, og er Udvalget meget pent. Specielt kan vi i de billige Gardiner byde et vakkert Mønsterudvalg. Vi var ogsaa iaar heldig at sikre os et Parti Gardinstuer (Decorationsspidser) i gult og hvidt. De egner sig udmærket som Kapper. — En hel Del Sengetæpper, Bordtæpper, færdige Forklæder og Skjørter kan sælges meget rimeligt. — Vi modtog igaar en Mængde nye, moderne Bluseliv for Høsten og Vinteren. Vi føler os forvisset om, at de skal vinde almindeligt Bifald; Prisen har vi sat meget lavt. — Da Efterspørgselen af de bekjendte 1/1 Lin-Haandklæder fremdeles tiltager, saa har vi nu hos Fabriken bestilt et meget stort Parti til den gamle Pris, saa vi fremdeles kan levere Haandklæder til 0.40 pr. Stykke.

Stvgr. 1/10 1902.

H. Thomsen & Co.,
Østervaag 12.

Dødsfald.

Vor inderlig kjære lille **Kalmar,** 10½ maaned gammel, døde igaar.

Stavanger 4/10 1902.

Thomine Nordbøe. Knud Nordbøe.
født Wetteland.

Vort kjære lille barn **Thelma Pauline** tog Gud hjem til sig inat, 2 maaneder gammel.

Stavanger den 4/10 02.

Tora Lund, Gunnar Lund.
f. Pedersen.

Vor kjære lille **Marie Helene** døde idag, 6½ maaned gammel.

Stavanger 6. oktober 1902.

Mathilde Svensen. Sven Svensen.

Min kjære mand, vor fader, svigerfader og bedstefader **Tobias Torkildsen Qvie** døde hastig inat, nær 70 aar gl., hvilket bekjendtgjøres for slegt og venner.

Stavanger 1/10 02.

Olene Torkildsen,
f. Jansen.

Paa egne og fraværende søskendes vegne:
Martha Andersen, Wilhelm Andersen.
f. Torkildsen.

Begravelsen foregaar fra Kapellet Tirsdag Kl. 12. Venner og Bekjendte bedes ledsage ham til Graven.

Basar

til indtægt for fattigpleien afholdes paa Nesvems skolehus fredag og lørdag den 10de og 11te d. m. Fredag kl. 7 taler sognepræst **Aalvik,** lørdag kl. 7 lærer **Egeland.** — Gaver modtages med tak af bestyrelsen.

Anbud

paa at bli landpostbud i en muligens opretlende landpostbudrute 3 gange ugentlig fra Sandnæs gjennem Jædebygden til Sele paa Jæderen, med lønsforlangende pr. aar, helst bindende for 3 aar, kan indgives til postmesteren i Sandnæs inden **20de** dennes.

Sandnæs postkontor 6. oktober 1902.

S. Høvland.

Overretssagfører

Adolf Pedersens

kontor er tilflyttet Stavanger handels- og industribank, **2den etage, fra mandag den 22. septbr.**

Y. Afholdsforening

(Nygadens Forsamlingshus).

Medlemsmøde med Optagelse Tirsdag Aften Kl. 8.

Taler, Sang og Musik. Fri Bevertning. Alle velkomne.

Onsdag kommunion for St. Petri menighed ved hr. Otto Jensen kl. 6 aften.
Fredag kommunion for St. Johannes menighed ved hr. Høyer kl. 7.
Fredag kommunion for Domkirkens menighed ved hr. Dahl kl. 7 aften.

Indremissionen.

Tirsdag: Missionshuset kl. 8 ungdomsmøde.
Onsdag: Bethesda kl. 8 Alsdal.
Torsdag: Nygadens opbyggelseshus kl. 8 bønnemøde.

Læsehjemmet.

Onsdag aften kl. 7 kvindeforeningsmøde.
Torsdag aften kl. 8 sangøvelse.
Fredag aften kl. 7½ møde for gutter.
NB. Samtlige Læsehjemmets møder, ogsaa for St. Johannes, afholdes indtil videre i Sandviken.

Violinistinden

Eva Mudocci

og Pianistinden

Bella Edwards

KONCERT

Tirsdag 7de Oktober Kl. 8½

i **Theatret.**

PROGRAM:

1. **Raff:** Sonate for Violin og Piano
   a. Rasch, mit Warme und Bewegung
   b. In raschen Zeitmasse doch nicht zu bewegt.
   c. Rasch und feurig.
   Frk.ne Eva Mudocci og Bella Edwards.
2. **Ernst Guiraud:** Caprice.
   Frk. Eva Mudocci.
3. **Chopin:** 1. Tre Præludier.
   2. Etude Novelle.
   3. Valse, Op, 64 No. 2.
   Frk. Bella Edwards.
4. **Sarasate:** Spansk Dans.
   Frk.ne Eva Mudocci og Bella Edwards.

Piano fra Brødrene Hals' Fabrik.

Billetter à 1.60, 1.20, 0.60 i C. Hals' Musikhandel. Koncertaftenen ved Indgangen fra Kl. 7.

Fredsmøde

i Vennernes lokale tirsdag aften kl. 8. Alle velkomne.

Et stort Kammer tillete for enlige. Amtmandsveien 12.

Auktion

over

Sandnæs kamgarnsfabrik.

Mandag den 10de november førstk. kl. 10 form. afholdes auktion i og over **Sandnæs kamgarnsfabriks** eiendomme i Sandnæs.

Fabriken er anlagt i 1897. Dens grundeiendomme udgjør 2 kvartaler med fjolinje og beliggende i umiddelbar nærhed af jernbanestationen.

Fabriken er indrettet for tilvirkning af kamgarn efter Klein Hundts system (for specialgarn) og omfatter: Fabrikbygninger (fjedbygning) med gulvareal af 2200 □ m.

1 dampmaskine 70 hestekræfter, 1 dampfjedel (vandrørsfjedel) 100. hk., elektrisk lysanlæg, 2 assortements (krempels) kardemaskiner, 2 fæt strikkemaskiner, 4 selffactors a 500 spindler, 1 tvindemaskine 400 spindler, 2 dublermaskiner, 1 krempelwolff — diverse apparater og utensilier for kamgarnsfabrikation, 1 luftfugteapparat, 1 centrifugalmaskine, diverse farveapparater m. m.

Bygninger og maskiner i komplet stand og godt vedligeholdte.

Maskinerne vil blive opraabte saavel særskilt som i forbindelse med den faste eiendom.

Hetlands lensmandsbestilling, 4de oktober 1902.

N. Lima.

Grundet bortreise

er hele vor forretning — mineralvand og chemisk-tekniske fabrik — **billig tilsalgs.** Kjøberen faar fuldstændig veiledning samt opskrifter i alle vore gangbare artikler.

Mineralvandfabrikken er ikke heftet med nogen kontrakt.

Farmaceuterne Norland.

Nyt! Nyt!

Mocca

Mocca Kaffe

serveres hele Dagen i mit **Kaffehus** i *R. A. Idsøe's* nye Hus ved Bagerbryggen.

Flot Paalæg.

Malene Hansen.

Lægter tilsalgs.

Herliggende lægter **„Robert“** — forsynet med donkeykjedel og dampspil — sælges meget billigt, dersom handel i denne maaned.

Andreas Meling jr.,
Stavanger.

Tel. adr.: „Maritime“. Telefon no. 594.

Norsk Frugt-Compagnie

— Christiania —

ønsker Agent for Stavanger og Omegn. (H.O. 81).

En **Dame** kan faa Plads i en **større Modeforretning** strax. En **svet** foretrækkes. Billet mærket N. nedl. i Exped.

1902 Aars Høst.

Sanitas Havremel, Havregryn,

formalet af udsøgt Jæderhavre — dette Aars Høst — anbefales.

Ingvald Haaland,
Laugmandsgaden 3.

Stavanger Haandverk- & Industriforening.

Foreningens Aarsfest

afholdes **Tirsdag d. 7. Oktober Kl. 8—2.**

Billetter à Kr. 1 erholdes i Lokalet.

Komitéen.

Basaren

til Indtægt for **Haandverkerstiftelsen i Sandvigen** aabnes Torsdag den 9de October Kl. 5 i Haandverk- & Industriforeningens Lokale

Gaver modtages med Tak.

Basarkomitéen.

Basar! Stavanger Totalafholdsf. Basar!

Basaren er aaben fra 5—10 Aften.

Idag, Mandag, taler *Lærer Sørvaag.* *Musikkorpset spiller.*

Imorgen, Tirsdag, taler Pastor **Selmer.**

Basarkomitéen.

Turnermarkedet

Iaften, Mandag, Kl. 8 **sidste Gang:**

stor morsom Varietéforestilling

PROGRAM:

Russisk Ballet (danses af 4 Damer).
Negerkomikeren **Mr. Dordis.**
Populær Kollesvinger **Mr. Quick.**
Hr. Eggert, Komiker & Kupletsanger.

Sangkvintetten **„Olympia“.**
Soubrette **Frk. Paula.**
Duetter.
Bondekomikeren **Charles.**
Musikunderholdning.

Entrè: 25 Øre.

Tirsdag Aften Kl. 8: **Udlodning** og **stor Auktion.**

Stavanger Turnforening.

Øvelserne

begynder Torsdag den 9de oktober efter følgende Tabel:

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Damepartiet	7½-8½			7½-8½	
Herrepartiet — fra 25 Aars Alderen		8½-10			8½-10
Yngre Herreparti — fra 16 Aars Alderen	8½-10			8½-10	
Passivp. for ældre Herrer . .	6½-7½	7-8			7-8
Forturnerpartiet			8½-10		

Indmeldelse modtages af Kassereren, *Hr. Oscar Olsen,* Østervaag, og undertegnede Foreningens Bestyrelse.

Nye Medlemmer betaler forskudsvis 1/2 Kontingent.

Malene Gabrielsen. Ragna Hansen. Thomas P. Randulff. H. Thomsen. Adolf Pedersen. Oluf Eeg-Larssen. Peder Eeg. Erik Holgersen.

de fru Alexanders søn Sebastian i den konfessionsløse skole hos jøden Simon, medens fru Edvards søn Victor kom i brødrenes skole. Ordnet paa denne maade og ledet med overlegen dygtighed blomstrede kompaniskabet, og fruerne Milhommes butik blev en af de mest søgte i Maillebois.

Markus havde stanset i Kortegaden, hvor der kun fandtes to huse, papirhandelen og præstegaarden, og han betragtede et øieblik denne papirhandel, i hvis udstillingsvindu religiøse billeder stod side om side med vægplancher, som forherligede republiken, medens døren næsten spærredes af illustrerede blade, ophængt over udspændte hyssinger. Han var netop i begreb med at gaa ind, da fru Alexander viste sig i døren, høi og blond og elskværdig; hendes ansigt havde allerede i trediveaarsalderen tabt sin friskhed, men et svagt smil lyste frembeles op i dets træk. Hendes lille Sebastian, som hun elskede høit, klamrede sig fast til hendes skjørter. Han var syv aar gammel, lys og blid som hun selv, meget smuk med blaa øine, fintformet næse og vakker mund.

Hun kjendte Markus og begyndte at tale om den frygtelige forbrydelse, som syntes at optage alle hendes tanker.

— Aa for en historie, hr. Froment! Og tænke sig, at dette er hændt her saa nær os! Stakkars lille gut, jeg saa ham hver dag gaa

— Hvad for noget? Har du stjaalet en forskrift paa skolen og taget den med dig hjem?

Victor sendte Sebastian et fortvilet og rasende blik.

— Nei, mama!

— Jo, far! Din fætter har jo seet den. Han pleier ikke at lyve.

Gutten svarede ikke, men vedblev at stirre paa sin fætter, og denne likte sig slet ikke. Han beundrede sin legekamerats legemlige kræfter og var stadig, naar de legte krig, fienden, som blev overvundet og fik juling.

— Han har vistnok ikke stjaalet den, bemerkede fru Alexander forsonende. Kanske han er kommen til at tage den med sig af vanvare.

Og for at hans fætter skulde tilgive hans aabenmundethed, skyndte Sebastian sig til at bestyrke denne antagelse.

— Ja, saa maa det være, jeg har ikke sagt, at han havde stjaalet forskriften.

Fru Edvard blev roligere og afstrævede ikke Victor yderligere svar. Hun tænkte vistnok, at det var mindre klogt at gaa tilbunds i sagen i en fremmeds nærværelse uden at overveie alle de alvorlige følger, som kunde opstaa deraf. Hun var bange for at tage parti, lægge sig ud enten med den ene eller den anden af skolerne og derved tabe en af sine to kundekredse. Derfor indskrænkede

ubehageligheder nok paa kontoret, om jeg ikke ogsaa skal paatage mig noget ansvar i denne smudsige historie.

Og da Markus vilde skynde sig at tage afsked, tilføiede han:

— Skjønt jøderne æder vort ulykkelige Frankrige op, har jeg intet særligt at sige paa denne Simon; jeg mener bare, at det burde forbydes jøder at være lærere. Jeg haaber, avisen aabner et feltog for det . . . . . Frihed og retfærdighed for alle, det maa være en god republikaners valgsprog. Men fædrelandet fremfor alt, ikke sandt? Fædrelandet alene, naar det er i fare!

Fru Savin, som hele tiden ikke havde aabnet munden, fulgte Markus ud, og generet, som hun var over sin slaviske underkastelse under en streng hersker, hvem hun i virkeligheden var overlegen, indskrænkede hun sig til at smile. Da Markus kom nedenunder, mødte han ved foden af trappen børnene, som kom hjem sammen med naboersken. Den niaarige Hortense var allerede en hel liden dame, nydelig og koket, med øine gnistrende af skoleragtighed, naar hun ikke anlagde den hyklerske fromhedsmine, som hun havde lært hos frøken Nouzaire. Men de to tvillingbrødre Achilles og Filip interesserede ham mere; det var magre og blege gutter, sygelige som faderen og allerede ondskabsfulde som han. De puffede søsteren mod

Konfirmanderne

bør fotografere sig hos fotograf Henriksen & co., da vi denne gang leverer 6 udmærkede blanke fotografier for kr. 2. Obs. Kun til konfirmanderne. Obs.

Blomsterforretningen
i Pedersgaden 92 anbefales.

Belgiske.

Venter en af de første dage en sending paa ca. 24 stk. belgiske kjæmpekaniner (norsk opdrætt), som blir solgt svært billig.

Stavanger kaninopdrætteri, A. Hirth.
Peter O. Gunvaldsen.

En Pige ønsker Vask og Rengjøring.
St. Hansgaden 15.

25-Mands-Udvalget,

hvis Formaal er at udtale sig om og eller afgjøre Tvistigheder, der opstaar inden Handelsstanden, er traadt i Virksomhed.

Sager, der ønskes forelagt til Behandling, modtages af Udvalgets Formand, Konsul I. S. Isachsen.

Stavanger 1. October 1902.

Auktion.

Lørdag den 11te ds. kl. 10 form. afholdes auktion paa Sandnæs hos kjøbmand Østraat over 80 pene livsaar, hvoraf endel af lyngfaarrasen. Kondi-tionerne erfares ved auktionen.

Skjæveland den 1/10 1902.
Salve E. Skjæveland.

Auktion.

Tirsdag den 7. oktober forsk. kl. 3 eftern. bliver tilfølge fattet stiftebeslutning i Pernille Skjævelands dødsbo auktion afholdt i og over **vaaningshus br.-no. 156, matr.-no. 14 med grund ved Bakkegaden.**

Ved samme auktion sælges boets indbo, hvoriblandt stole, speil med consol, divanbord, kommode, sølvsager, sengested, sengklæder, kobbervaskekjedel samt kjøkkentøi m. m.

Stavanger auktionsforvalterkontor 30. september 1902.

Tranaas.

F. Koch's

Parfumeri- & Drogeriforretning
er tilflyttet

Barber *Werner's* Hus, Kirkegaden 7
[ved Siden af Leversen's Frugthandel.]

Stavanger Smørfabrik

udenom Christiania Landets ældste og største Fabrik)
Sølvmedalje Bergensudstillingen
leverer det fineste

Margarin.

Melken bliver **pasteuriseret,** og til Blanding bruges udelukkende fineste Meierismør fra eget Meieri.

Høst- & Vinter-varer:

Høst- & Vinterkaaber,
Kaabe- & Costumestoffe
Kjoletøier, Besætningssager,
Silkebluseliv
etcr. ankommer daglig i rigt Udvalg.

NB. Systuer for Kaaber og Kjoler.

Norem, Baade & Co.

Smørfabriken Victoria

Kornelius Olsen —

Stavanger.

Den nye Fabrik er nu færdig og forsynet med Nutidens bedste Maskiner. Blandt andet Kjølemaskine, hvorved man undgaar at bruge Is og saaledes **den største Renlighed opnaaes.**

Smøret leveres i saa udmærkede Kvaliteter, som det i vor Tid er muligt at skaffe dem.

NB. Vestlandets eneste Fabrik med Kjølemaskine.

Trækningsliste

for
Børnekrybbens basar.

Album, J. Kolbeinsen, F. A.
Sofapude, Andreas Andresen, Aureg. 4.
1 sag gardiner, Paulus Olsen, Nygd.
Sofateppe, Regine Thime, Blaasenborg. 8.
Et vuggesæt, Bundet en gang, Hetlandsg. 51
Bordtæppe, Inger Kristiansen, Kirkeb. 19.
1 sokkel, L. Hoversland.
Blomsterbord, Karl Gilje.
Sukkerskaal, Berthine Forland, Torsesmuget 4.
Theskjurv, Einar Klinkenberg.
Pyntehaandklæde & Skibnepose, Bergitte Svendsen, Blaasenborg. 9.
Serviet (hardangersøm), Vel tilfreds, Blaasenborg.
Bordduug, pastor Paulsen, N. Dalg.
Do., Kathrine Haagensen, Bergelandsg.
Maaneskinslampe, Pus Kali, Pedersg. 119
Natlampe, vognmand Imsland.
Vase, Alberthine Hansen, Løkkeveien.
Do., Karl Gilje.
Do., fru Gilje, Nygd.
Do., vognmand Imsland.
Kartmappe, Reinert Reinertsen, Muségd. 27
Spyttebakke, Engel Tonnesen.
Thebor, Alberthine Hansen, Løkkeveien.
Do., Asser, N. Dahlg. 15.
Do., Julaften, O. Holmeg.
Kjoleliv, Engel Tonnesen.
Kagevase, Margit Børresen, Strømsten 26
Vase, Nesheim.
Krydderibor, Rosberg.
Barnestøvler, Imsland.
Sko, Lars Oftedal, Wesselsg. 10.
Friserkaabe, Kirsten Kloster.
Dukken, Thordis Andersen, Klinkenbg. 28.
1 par stromper, Paulus Olsen, Nygd.
Do., Einar Helgevold, Wesselsg. 10.
Do., Julaften, Slum.
Uldtroie, Martha Holland, Normansg. 40
Do., Ragnhild Paulsen, N. Dalg.
Do., Ensein Hals.
Do., Karlsen, F. A.
Skjørt, Ensein Hals.

Gjenstandene afhentes hos slumsøstrene, Øvre Holmeg. 29 II.

Nye
Confektrosiner,
nye
Muskatelrosiner
ankommet til
Joh. C. Schouw.

Æg!!!

Solid Forhandler ønsker at faa Tilbud om fast Leverance af gode Æg. Tilbud mod billigste Prisopgave og Leverancens Størrelse udbedes i Billet mrk. „Æg 103" til **Heydahl Ohme's Annonce-Expedition, Kristiania.**

Fiskedampskibe.

Drammens jernstøberi & mek. værksted,
(H. O.) *Drammen.*

Smør, Ost og Vildt

modtages i Commission.
H. Hundére,
Ebbellsgd. 4,
(H.O.) CHRISTIANIA.

P. A. W.

Paa grund af et meget heldigt indkjøb af tapet, saavel salon som almindelig spisestue- tapet m. m., kan jeg fremover høsten udsælge samme til uhørt billig pris.

Peter A. Wangs efterfl.
29, Østervaag 29.

Min **Kaféforretning** paa Jorenholmen er tilflyttet **Hr. Grønnestads forrige Hus, Bredalmendingen.**
Thore E. Jossang.

Havre

af ny Høst hos
Stvgr. Maskin- & Landbrugsforretning.

Tilsalgs.

Faktor Johansens forrige hus, nr. 794 i Hetlandsgaden, er billig tilsalgs ved **Kornelius Olsen.**

Tilsalgs. En næsten ny seng og en liden hængelampe billigt tilsalgs. Nærstrandsgaden 6 II.

Centralt.

Hus Kirkegaardsstrædet 1 er tilsalgs ved Ths. M. Tolleffsen, Kemien.

Kost og Logi.

3 Skolegutter kan faa Kost og Logi. Kirkebakken 20, 1. Etage.

Tilleie ønskes.

Et Bageri ønskes leiet. Billet med Pris mærket „Bageri" nedlægges i Exped.

Tilleie.

Den mindre Butik i Arneagergaden Nr. 2 er leielebig fra forstkommende Flyttetid. B. A. Skjæveland.

En liden, varm sal, passende for en sypige, tilleie. Henv. Peder Klowsg. 40

3 Værelser tilleie i Muségaden. Kan ogsaa deles. Exped. anviser.

En sal tilleie fra flyttetid, helst enlige. Nils Juellsgade 10.

Kontor tilleie hos Svend Oglænd Østervaag.

3 værelser tilleie, kan ogsaa deles i 2 og 1, gode ydrerum. Exped. anviser.

4 solrige værelser tilleie. Hornklovsgade 8.

Kontorer.

2 lyse, lette Kontorer, hver paa to Værelser, er tilleie. Tilstødende Loftetager i Sjøhuset kan ogsaa bortleies.
Aktieselskabet Jadar.

En møbleret, pakker Stue er tilleie for 1 eller 2 Personer. Langgd. 38.

2 værelser, kjøkken og kammer er tilleie. Mellemgd. 13.

2 Værelser tilleie i Værksgaden 3 fra Oktober Flyttetid.
R. A. Ibsen.

Kondition ønskes.

En mand i 30 aars alderen ønsker plads i et pakhus, paa sjøhus eller andet arbeide. Exped. anviser.

Kondition tilbydes.

For en ovet bagergut er plads ledig hos Claus Hodne.

En dygtig Skomagersvend antages hos **N. Knudsen.**

Læregutter antages.

G. Hellstrøm & Co.

2 Skomagersvende (Damearbeidere) faar stadigt Arbeide strax hos
B. A. Skjæveland.

Fundet.

Et pengebeløb paa 5 kroner fundet i Sandnæs. P. O. Egeland.

Tabt.

En graa skjelspose er tabt lørdag aften. Exped. anviser.

Herre- og Dame-Morgensko

i enestaaende stort Udvalg, som sælges til yderst billige Priser.

NB. Gymnastikssko og **Støvler** haves paa Lager i hvid og brun Farve.

Joh. Andreassens Skotøiforr.

Jernbanetog.

Sydgaaende:

Fra Stavanger					
Kl.	8,00 Fm.	til	Egersund	Kl.	11,15 Fm.
„	11,30 —	„	Nærbø	„	1,10 Fm.
„	1,15 Em.	„	Sandnæs	„	1,45 Em.
„	3,45 —	„	Egersund	„	6,45 —
„	5,45 —	„	Egersund	„	9,00 —
„	10,30 —	„	Sandnæs	„	11,00 —

Nordgaaende:

Fra Egersund					
Kl.	6,00 Fm.	til	Stavanger	Kl.	9,20 Fm.
„	8,10 —	„	—"—	„	11,15 —
„	4,30 —	„	—"—	fl.	7,50 —
Fra Sandnæs					
Kl.	2,00 Em.	„	Stavanger	Kl.	2,30 —
„	11,10 —	„	—"—	„	11,40 —
Fra Nærbø					
Kl.	1,45 Em.	„	—"—	„	3,25 Em.

Udgivet af et aktieselskab.
Ansvarlig redaktør:
Cand. juris Lars Oftedal.

Centraltrykkeriet, Stavanger.

trappegelænderet, saa hun nær havde faldt. Og da de var komne op, og entrédøren aabnedes, hørtes derovenfra gjennemtrængende skrig af et spædbarn; det var lille Leon, som var vaagnet og skreg efter moderens bryst.

Da Markus var kommen ud paa gaden, greb han sig i at tale for sig selv. Det hele var komplet og passede sammen, fra den uvidende bonde til den dumme og forskrømte underordnede bestillingsmand med den slovede arbeider, kasernelivets og lønslaveriets fordærvede frugt, som mellemled. Det hjalp ikke, at man gik opover i graderne; uvidenhed og vildfarelse forenede sig bare med snever egennytte og lav feighed. Mørket hvilede tykt over alle, og det saa ud til, at den halvdannelse, som var tilegnet umetodisk og savnede et alvorlig videnskabeligt grundlag, kun førte til en forgiftelse af forstanden, en endnu mere forurolignde korruptionstilstand. Markus gyste overfor denne afgrund af uvidenhed, vildfarelse og ondskab, som havde aabnet sig foran ham. Hans uro var voxet. Hvilken fortvilet fallit vilde det ikke blive, hvis man en dag havde brug for disse folk til en gjerning i sandhedens og retfærdighedens tjeneste! Men disse folk, det var Frankrige, den tunge, ubevægelige store mængde, som uden tvil tællede mange bra mennesker, men dog var en blytung masse, der tyngede nationen til

— Jeg ved ikke. Victor har vel gjemt den etsteds, for at han ikke skulde faa skjænd.

Markus hørte paa med levende glæde, og hans hjerte bankede forhaabningsfuldt. Skulde endelig sandheden komme for dagen gjennem dette barns mund? Dette kunde være den svage straale, som skulde blive sterkere og brede lys over alt. Han var allerede i færd med at gjøre Sebastian bestemte spørsmaal, da fru Edvard, fulgt af Victor, kom tilbage fra et besøg hos broder Fulgentius, som hun havde konfereret med om nogle skolesager.

Fru Edvard var endnu høiere end svigerinden, mørk og med et mandfolkeagtigt udseende. Hun havde et stort, firkantet ansigt, talte høit og gestikulerede sterkt. Hun var godhjertet i grunden og hæderlig paa sit vis, og sin kompagnon, som forøvrigt fik hendes myndighed at føle, kunde hun ikke falde paa at forurette for saa meget som en øre. Hun var manden i huset; den anden havde til sit forsvar kun sit rolige og elskværdige væsen, som hun bevarede uger og maaneder igjennem, ofte med det resultat, at hun seirede tilslut.

Den ni aar gamle Victor var ogsaa storvoxen og mørk og havde et bredt ansigt; han var en fuldstændig modsætning til sin fætter Sebastian.

Fru Edvard, som strax blev sat ind i, hvad der var tale om, saa strengt paa sin søn.

forbi her til og fra skolen, og han var saa ofte ude og kjøbte skriveboger og penne! . . . Jeg har ikke faaet sove, siden jeg saa ham som lig.

Derefter talte hun om Simon og udtrykte sin medlidenhed med ham i den pinlige stilling, han befandt sig i. Hun ansaa ham for at være snil og bra, fordi han lagde saa stor interesse for dagen for hendes lille Sebastian, der var en af hans flinkeste elever. Aldrig skulde nogen faa hende til at tro, at han var i stand til at begaa en saa rædselsfuld handling. Den forskrift, som der blev talt saa meget om, kunde ingenting bevise, selv om magen til den blev fundet paa skolen.

— Vi sælger forskrifter, sagde hun, og jeg har allerede seet efter blandt dem, vi har paa lager . . . Men ingen af dem lyder: „Elsker hverandre".

Sebastian, som hørte opmerksomt efter, saa op.

— Jeg har seet en slig en, sagde han, min fætter Victor havde med sig en fra brødrenes skole, hvor de havde saadanne.

Moderen blev forbauset.

— Hvad er det, du siger? Det har du ikke nævnt til mig!

— Nei, du har ikke spurgt mig. Desuden havde Victor forbudt mig at sige noget, fordi det ikke er tilladt at tage forskrifter med sig fra skolen.

— Men hvor er den da?

forben og var usikket for bedre livsvilkaar, usikket til at være fri, retfærdig og lykkelig, fordi den var uvidende og forgiftet.

Idet Markus langsomt gik tilbage til skolen for at meddele sin ven Simon det bedrøvelige resultat af sin henvendelse, kom han pludselig til at tænke paa, at han ikke havde været hos fruerne Milhomme, som havde papirhandel i Kortegaden. Og skjønt han heller ikke ventede sig noget fra den kant, vilde han dog føre tilende, hvad han havde paataget sig.

De to damers mænd havde været brødre, hjemmehørende i Maillebois. Den ældste, Edvard Milhomme, havde efter en onkel arvet en liden papirhandel, som han og hans kone i al tarvelighed levede af. Han holdt sig meget hjemme og var stillfærdig og rolig af temperament, medens den yngre broder, Alexander, var rastløs og ærgjerrig og holdt paa at tjene en formue ved at farte landet rundt som handelsreisende. Men døden rammede dem begge. Den ældste omkom ved et ulykkestilfælde, et fald ned i en dyb kjælder, og et halvt aar efter døde den yngre pludselig af slag paa en ganske anden kant af landet. De to enker giftede sig ikke igjen. Den ene havde sin lille butik, den anden en snes tusen francs, den første sammensparede begyndelse til den formue, hun havde haabet paa. Fru Edvard, som var